

Cofnodion

Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd

Dyddiad: Dydd Llun, 18 Mawrth 2024

Amser: 11.00 am

Bresennol: Cyngorwyr R Mogford (Cadeirydd), E Stowell-Corten, M Spencer, B Perkins, P Hourahine, K Thomas and A Sterry

Yn Bresennol: Leanne Rowlands (Rheolwr Gwasanaethau Democrataidd ac Etholiadol), Mike Wallbank (Pennaeth Dros Dro y Gyfraith a Safonau a Swyddog Monitro), Tracy McKim (Pennaeth Pobl, Polisi a Thrawsnewid), Simon Richards (Swyddog Llywodraethu), Emily Mayger (Swyddog Llywodraethu)

1 Ymddiheuriadau

Cynghorydd Tim Harvey

2 Datganiadau o Ddiddordeb

Dim

3 Cofnodion y Cyfarfod Blaenorol

Derbyniwyd bod cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar **20 Tachwedd 2023 yn gofnod gwir a chywir.**

4 Cynllun Dirprwyo ar gyfer Asedau

Rhoddodd y Pennaeth Pobl, Polisi a Thrawsnewid drosolwg o'r adroddiad i'r Pwyllgor.

Trafodwyd y canlynol:

- Holodd y Pwyllgor am y broses ar gyfer gwaredu asedau. Dywedodd y Pennaeth Pobl, Polisi a Thrawsnewid (PPTTh) wrth y Pwyllgor y byddai'n destun ymgynghoriad cyffredinol.
- Holodd y Pwyllgor am y cymal dileu sydd yn yr adroddiad gan ofyn a oes modd amlygu parthau newydd sydd wedi'u hychwanegu. Dywedodd y Pennaeth PPTTh wrth y Pwyllgor ei fod o dan y golofn Dirprwyo Arfaethedig ym mhwynt tri yr adroddiad. Dywedodd y Swyddog Monitro wrth y Pwyllgor, os yw'n debygol y bydd effaith ar y gymuned neu y gallai'r penderfyniad fod yn ddadleuol, bod gofyniad i ymgynghori ag aelodau'r ward.
- Amlygodd y Pwyllgor eu pryderon na fydd swyddogion llai profiadol o bosibl yn gwybod goblygiadau penderfyniad gan holi a yw'r penderfyniadau hyn yn cael eu pasio drwy reolwr llinell. Dywedodd y Swyddog Monitro wrth y Pwyllgor ei fod yn cael ei ddirprwyo i lefel Pennaeth Gwasanaeth yn unig. Dywedodd y Pennaeth PPTTh wrth y Pwyllgor, hyd yn oed os nad oedd yn ased corfforaethol, y byddai'n dal i ddod yn ôl at y Pennaeth Gwasanaeth a byddai angen sicrhau'r adran Gyfreithiol ei fod wedi'i gofnodi yn y ffordd briodol.

- Cododd y Pwyllgor bryderon am ddogfennau ffordd-fraint yn gyffredinol gan fod awdurdodau lleol eraill wedi canfod nad oes modd eu gorfodi gan holi i ba raddau y mae dogfennau ffordd-fraint yn cael eu craffu. Dywedodd y Swyddog Monitro wrth y Pwyllgor fod dogfen ffordd-fraint yn ddogfen generig a ddarperir gan y cwmni, y byddai'r swyddog yn ystyried ei phriodoldeb yn ystod yr ymgynghoriad ag aelodau'r ward. Nododd y Pennaeth PPTTh fod dogfennau ffordd-fraint yn gyffredinol o blaid cwmni cyfleustodau, yn cael eu cymeradwyo'n rheolaidd a hynny'n flynyddol.
- Holodd y Pwyllgor am sut y cynhelir perthynas â datblygwyr mewn perthynas ag atgyweiriadau gan ddefnyddio golau stryd a ddifrodwyd yn ystâd Mon Bank fel enghraifft. Dywedodd y Swyddog Monitro wrth y Pwyllgor fod hyn y tu hwnt i gwmpas yr adroddiad hwn gan ei fod yn ymwneud â thir ac asedau'r Cyngor a sut y gwneir penderfyniadau.
- Holodd y Pwyllgor sut y penderfynwyd ar y ffigwr o £100,000 fel trothwy. Dywedodd y Pennaeth PPTTh wrth y Pwyllgor fod hyn yn cyd-fynd â threfniadau eraill o fewn y Cyngor, fel contractau. Ychwanegodd y Swyddog Monitro fod hyn yn cyd-fynd â ffigurau awdurdodau lleol eraill.
- Nododd y Pwyllgor y cynnig i adolygu a chynnig yr argymhellion yn yr adroddiad hwn ar gyfer penderfyniad gan y Cyngor llawn ym mis Ebrill 2024.

5 Gweithredu'r Cyfansoddiad Enghreifftiol

Rhoddodd Pennaeth Dros Dro y Gyfraith a Safonau a'r Swyddog Monitro drosolwg i'r Pwyllgor.

Trafodwyd y canlynol:

- Holodd y Pwyllgor pa ganran o'r Cyfansoddiad Model fyddai'n cael ei defnyddio. Dywedodd y Swyddog Monitro wrth y Pwyllgor tua 50:50 a byddai angen adolygu unrhyw rannau o'r Cyfansoddiad Model a ddefnyddir hefyd.
- Holodd y Pwyllgor am gadernid yr Archebion Sefydlog. Dywedodd y Swyddog Monitro wrth y Pwyllgor eu bod yn dda ar y cyfan ond gellir eu newid yn dilyn sylwadau Aelodau Etholedig.
- Gofynnodd y Pwyllgor pryd y rhyddhawyd y Cyfansoddiad Model. Dywedodd y Swyddog Monitro wrth y Pwyllgor ei fod wedi cael ei ryddhau ym mis Ebrill 2022.
- Dywedodd y Pwyllgor fod yr amserlen i adolygu'r Cyfansoddiad i gyd yn ymddangos yn dynn ac efallai y byddai'n well ei ymestyn i gyfarfod Tachwedd gan holi faint o adnoddau y byddai'n ei gymryd. Dywedodd y Swyddog Monitro wrth y Pwyllgor mai nhw fyddai'n gyfrifol am wneud hyn, ond efallai y bydd modd dirprwyo peth ohono. Fe wnaethant hysbysu'r Pwyllgor y byddant yn rhannu adroddiad yng nghyfarfod mis Mehefin gan roi diweddariad ar gynnydd ac yna gallant benderfynu a oes angen newid amserlenni.
- Cododd y Pwyllgor eu pryder ynghylch faint o waith sydd angen ei wneud ac am flinder swyddogion. Dywedodd y Swyddog Monitro wrth y Pwyllgor bod angen newid y Cyfansoddiad ond eu bod am sicrhau ei fod yn cael ei wneud yn gywir, gyda diweddariadau yn cael eu rhannu mewn cyfarfodydd yn y dyfodol i'w hystyried gan bwyllgorau.
- Cytunodd y Pwyllgor i'r amserlenni a awgrymir ar gyfer dychwelyd fersiynau drafft a therfynol y Cyfansoddiad i'r Pwyllgor, sef Mehefin, Medi a Thachwedd 2024.

6 Adolygiad o Reol Sefydlog, Cwestiynau i'r Arweinydd (Trafodaeth)

Trafododd y Pwyllgor effaith y newidiadau i Archeb Sefydlog 4.2 a'r consensws oedd eu cadw fel y maen nhw ar hyn o bryd gyda'r opsiwn i'w hadolygu eto yn y dyfodol os oes awydd i wneud hynny.

7 Hyfforddiant i Aelodau

Rhoddodd y Rheolwr Gwasanaethau Democraataidd ac Etholiadol drosolwg i'r Pwyllgor.

Trafodwyd y canlynol:

- Holodd y Pwyllgor sut mae hyfforddiant ar gyfer Cadeiryddion Craffu yn wahanol i hyfforddiant ar gyfer Cadeiryddion Pwyllgorau eraill. Dywedodd y Rheolwr Gwasanaethau Democraataidd ac Etholiadol wrth y Pwyllgor fod y sesiwn hyfforddi yn canolbwyntio ar rôl Craffu sydd â'i gylch gorchwyl penodol ei hun ac yn ymwneud â chwestiynu effeithiol, fodd bynnag, gellid archwilio hyfforddiant ar gyfer cadeirio pwyllgorau yn gyffredinol.
- Amlygodd y Pwyllgor na all pob cynghorydd fynychu sesiynau hyfforddi, yn enwedig os ydynt yn ystod y diwrnod gwaith. Awgrymodd y Pwyllgor y byddai cael adnoddau yn dilyn hyfforddiant yn beth da i sicrhau y gall mwy o aelodau gael mynediad i'r hyfforddiant.
- Nododd y Pwyllgor yr adroddiad yn crynhoi'r hyfforddiant a ddarparwyd yn 2023/24 gan ystyried y dull a gynllunnir ar gyfer hyfforddiant Aelodau ar gyfer 2024/25.

8 Adroddiad Tâl Annibynnol Terfynol (IRP) (Diweddariad Gwybodaeth yn Unig)

Dywedodd y Rheolwr Gwasanaethau Democraataidd ac Etholiadol wrth y Pwyllgor fod adroddiad terfynol yr IRP wedi'i gyhoeddi ac y gellir ei weld ar-lein yma <https://www.llyw.cymru/panel-annibynnol-cymru-ar-gydnabyddiaeth-ariannol-adroddiad-blynyddol-2024-i-2025-html>.

9 Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol

Rhoddodd y Rheolwr Gwasanaethau Democraataidd ac Etholiadol wybod i'r Pwyllgor am y Blaenraglen Waith.

Mehfin 2024
Diweddariad ar y Cyfansoddiad Model
Cofrestr Buddiannau
Cofnodion y Cyfarfod
Canlyniadau'r Arolwg Aelodau
Blaenraglen Waith 2024/25

Medi 2024
Adroddiad Blynyddol y Pennaeth Gwasanaethau Democraataidd

Adroddiad Blynyddol Pwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd
Ymgynghoriad yr IRP, Adroddiad Drafft
Cyfansoddiad Model - Diweddariad ac Adroddiad Drafft

Tachwedd 2024
Strategaeth Cyfranogiad
Cyfansoddiad Model - Diweddariad ac Adroddiad Drafft

Mawrth 2024
Hyfforddiant Aelodau
Adroddiad terfynol yr IRP

10 **Dyddiad y Cyfarfod nesaf**

Dyddiad y cyfarfod nesaf yw dydd Iau 6 Mehefin 2024 am 10am.

11 **Gwe-ddarllediad y Pwyllgor**

[Cyfarfod Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd - 18 Mawrth 2024](#)